

IV. ИНВЕСТИЦИЯЛАР ҲӘМ ҚУРЫЛЫС

2019 жыл январь-декабрьде республиканың тийкарғы капиталын көбейттириўге 8434,6 млрд. сўм көлеминде инвестициялар киритилип, өткен жылға салыстырғанда өсим пәти 96,6процентти курады, соннан сырт ел инвестициялары 3212,3 млрд. сўмды курады.

Қаржыландырыў дереклери бойынша тийкарғы капиталға киритилген инвестициялардың курамы

	млрд.сўм	өсим пәти, %	жәмиге салыстыр- ғанда,% те
Тийкарғы капиталға киритилген инвестициялар	8434,6	96,6	100,0
<i>соннан:</i>			
Орайласқан инвестициялар:	2786,6	77,8	33,0
бюджет қаржылары	1172,2	139,6	13,9
суў тәмийнаты системаларын раўажландырыў фонды	60,2	2,7 е.	0,7
тиклениўхәмраўажланыў фонды қаржылары	299,5	23,3	3,5
хүкимет кепиллиги тийкарындағы шет ел кредитлери	1254,7	89,0	14,9
Орайласпаған инвестициялар:	5648,0	109,7	67,0
кәрханалардыңөзқаржылары	2359,5	98,1	28,0

	<i>млрд.сўм</i>	<i>өсим пәти, %</i>	<i>жәмиге салыстыр- ғанда,% те</i>
халықтың қаржылары	848,7	108,4	10,1
туұрыдан-туұры сырт ел инвестиция хәм кредитлери	1957,6	2,8 е.	23,2
коммерциялық банк кредитлери хәм басқа қарыз дереклери	482,2	38,4	5,7

**2019 жыл январь-декабрьге тийкаргы капиталға киритилген инвестициялардың
технологиялық қурамы**

	<i>жәми</i>	<i>мәмлекетлик</i>	<i>мәмлекет- лик емес</i>
Жәми, млрд. сўм	8434,6	1735,5	6699,1
соннан:			
қурылыс-монтаж жұмыслары	4767,7	1542,1	3225,6
машина, үскенелер, транспорт қураллары ислеп шығарыў хәм хожалық бұйымлары	3404,6	130,7	3273,9
басқа қарыжатлар	262,3	62,7	199,6

Тийкаргы капиталға киритилген инвестициялардың технологиялық қурамының дүзилиси 2018 жылдың январь-декабрь айларына салыстырғанда қурылыс-монтаж жұмысларының үлеси 8,3 процентли пунктке кемейген, машина, үскенелер, транспорт қураллары ислеп шығарыў хәм хожалық бұйымлары бахасының үлеси 3,8 процентли пунктке асқан хәм басқа қарыжатлардың үлеси 12,1 процентли пунктке кемейгенлигин көрсетпекте.

2019 жылдың январь-декабрь айларында орайластырылған қаржыландырыў дереклерине 2786,6 млрд. сўм инвестиция қаржылары киритилип, бул көрсеткиш жәми инвестициялардың 33,0 % қурады, бул өткен жылдың январь-декабрь айларына салыстырғанда дерлик 77,8 % ке кемейген. Есабат дәуиринде орайластырылмаған қаржы дереклери есабынан 5648,0 млрд. сўм инвестициялар өзлестирилди (жәмине салыстырғанда үлеси 67,0 %) хәм өткен жылдың усы дәуирине салыстырғанда 9,7 % ке көбейди.

Кәrxаналар хәм шөлкемлердиң өз қаржылары есабынан 2359,5 млрд. сўм тийкарғы капиталға инвестициялар киритилди ямаса жәми инвестициялардың 28,0% өзлестирилди. Халықтың қаржылары есабынан 848,7 млрд. сўм инвестициялар өзлестирилип, жәми инвестициялар көлеминиң 10,1%қурады.

Есабат дәўиринде Өзбекстан Республикасы Хўкимети кепиллиги менен 1254,7 млрд. сўмлық шет ел кредитлери ажыратылды, бул 2018 жылдың тийисли дәўирине салыстырғанда 89,0 % ке кемеиген хәм жәми инвестициялардың 14,9% қурайды.

Соның менен бирге, банк кредитлери хәм басқа қарыз қаржылары есабынан 482,2 млрд. сўм қаржылар киритилди (тийкарғы капиталға киритилген инвестициялардың улыўма көлеминиң 5,7 %), бул өткен жылға салыстырғанда 38,4процентли пунктке кемеиди, туўрыдан-туўры хәм басқа шет ел инвестициялары хәм кредитлер есабынан 1957,6 млрд. сўм (улыўма көлемниң 23,2 %) өткен жылдың усы дәўирине салыстырғанда 2,8есеге асқан, тиклениў хәм раўажландырыў фонды есабынан 299,5 млрд. сўм (3,5 %),суў тәмийнаты системаларын раўажландырыў қоры есабынан 60,2 млрд. сўм (0,7 %) хәмдемәмлекет бюджети есабынан 1172,2 млрд. сўм ямаса тийкарғы капиталға киритилген инвестициялардың (13,9%) өткен жылдың усы дәўирине салыстырғанда 39,6 процентке асқан.

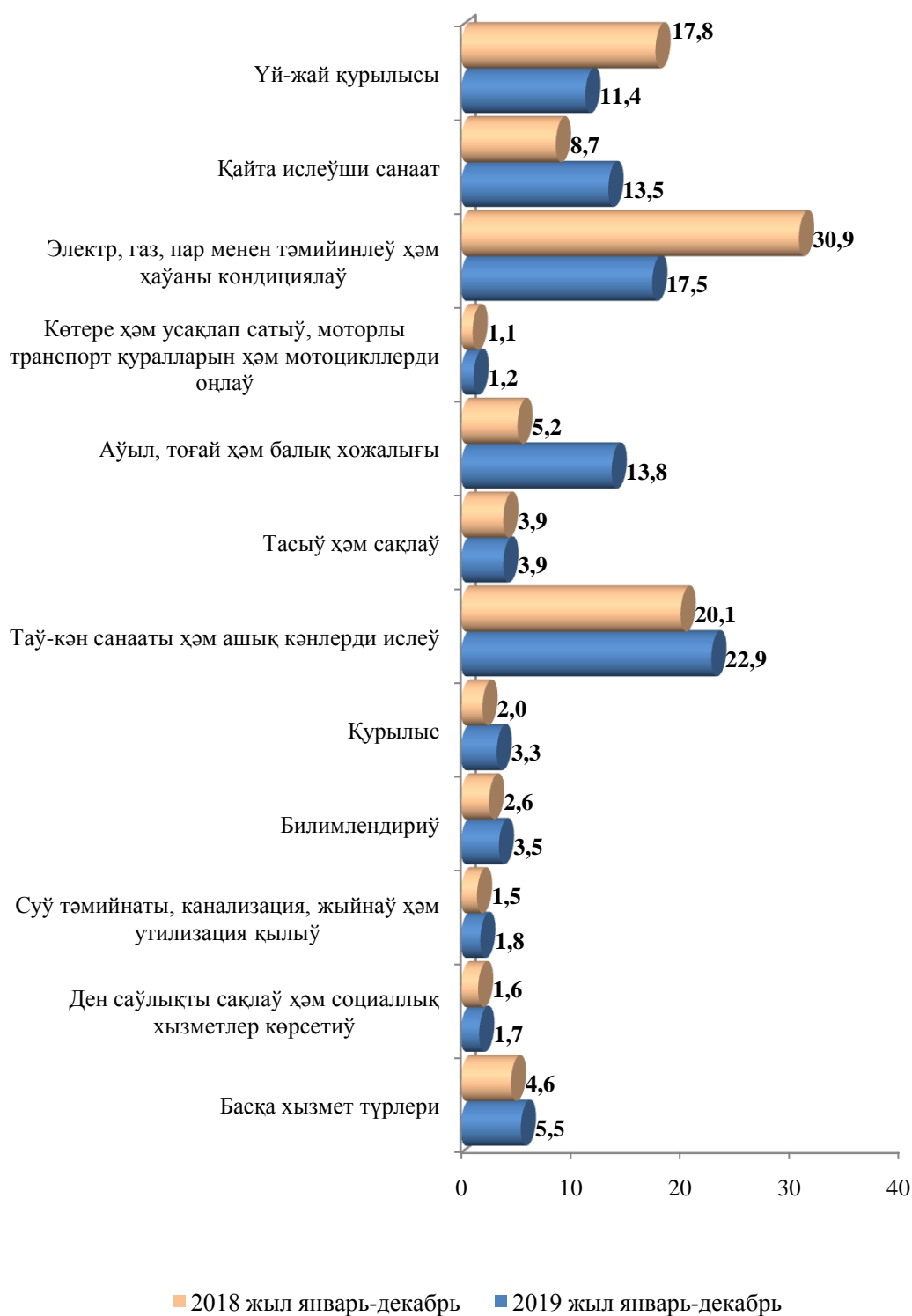
Экономикалық хызмет түрлери бойынша тийкарғы капиталға киритилген инвестиция хәм кредитлер

Есабат дәўиринде тийкарғы капиталға киритилген инвестициялардың тийкарғы белеги, яғный 1927,6 млрд. сўм таў-кән санааты хәм ашық кәнлерди ислеўге, 1480,0 млрд. сўм электр, газ, пар менен тәмийинлеў хәм ҳаўаны кондициялаў хызмет түрине, 1159,9 млрд. сўм аўыл, тоғай хәм балық хожалығына, хәмде 958,1 млрд. сўм үй-жай қурылысына туўры келди.

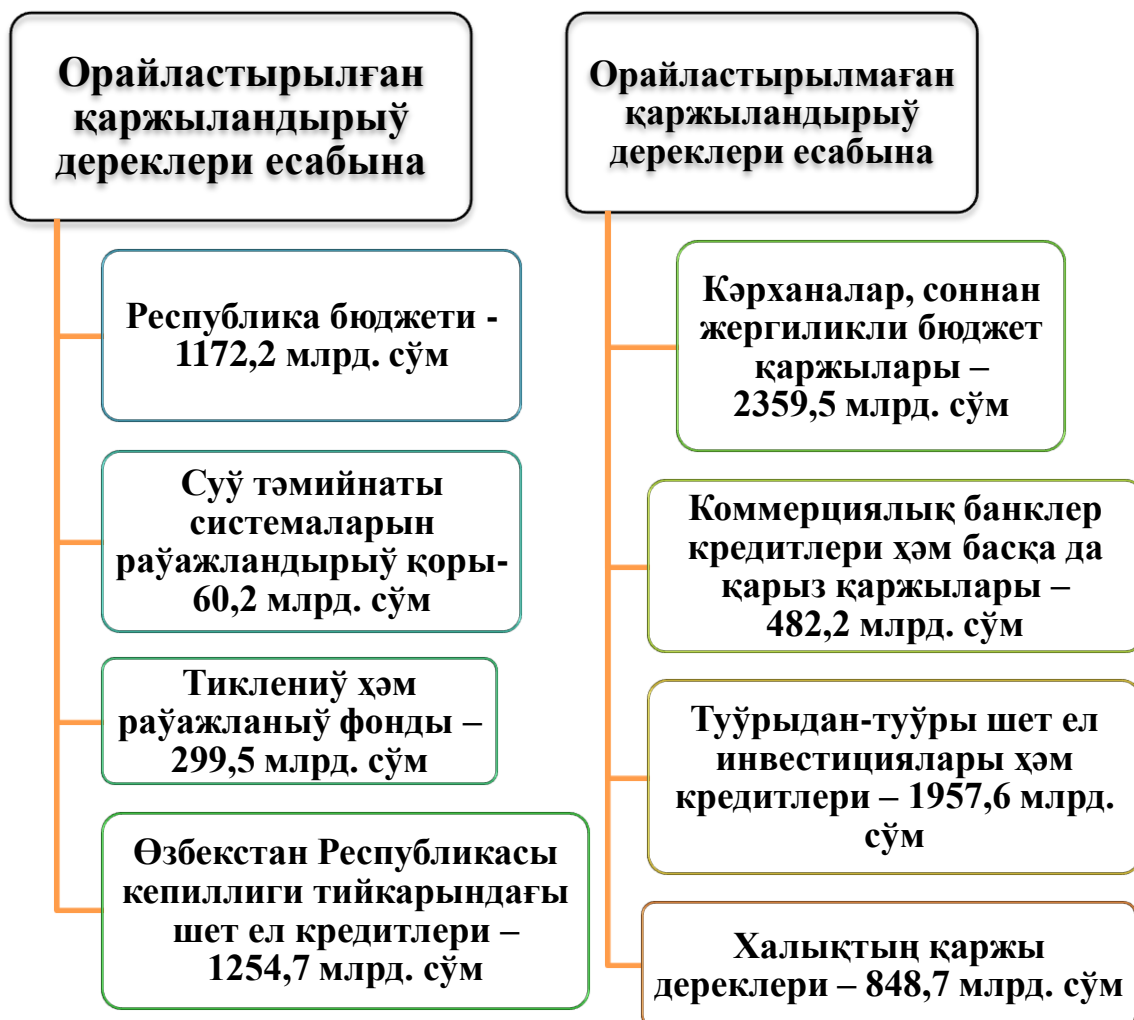
2019 жыл январь-декабрь айларында тийкарғы капиталға киритилген инвестициялардың 22,9 % (20,1 %) таў-кән санааты хәм ашық кәнлерди ислеў хызмет түрине,17,5 % (өткен жылдың усы дәўирине 30,9 %) электр, газ, пар менен тәмийинлеў хәм ҳаўаны кондициялаў хызмет түрине, 13,8 % (5,2 %) аўыл, тоғай хәм балық хожалығына,хәмде 11,4 % (17,8 %) үй-жай қурылысына туўры келди.

Экономикалық хызмет түрлери бойынша тийкарғы капиталға киритилген инвестиция хәм кредитлер

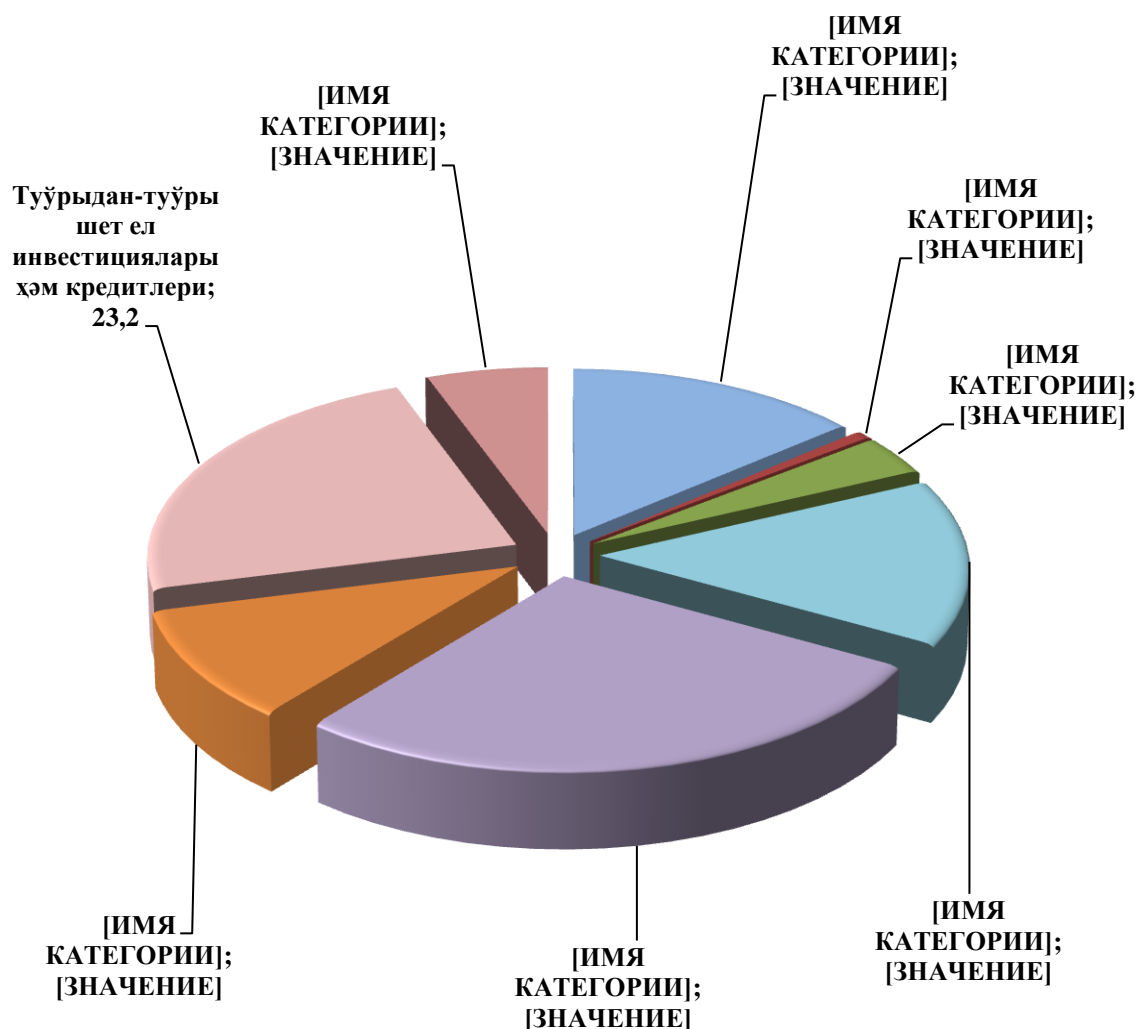
(улыўма көлемге салыстырғанда % есабында)

2019 жылдың январь-декабрь айларында тийкарғы капиталға киритилген инвестициялардың қаржыландырыу дереклери бойынша қурамы

Қаржыландырыў дереклери бойынша тийкаргы капиталға киритилген инвестициялар, жэmine салыстырғанда % есабында

2019 жылдың январь-декабрь айларында қаржыландырыў дереклер бойынша тийкарғы капиталға киритилген инвестициялар

	<i>Киририлген инвестициялар, млрд. сўм</i>	<i>Өткен жылга салыстырғанда өсим пәти, %</i>	<i>Улыўма көлемдеги үлеси, %</i>
Барлық қаржыландырыў дереклери есабынан	8434,6	96,6	100,0
Республика бюджети	1172,2	139,6	13,9
Суў тәмийнаты системаларын раўажландырыў фонды	60,2	2,7 е.	0,7
Тиклениў хәм раўажландырыў фонды	299,5	23,3	3,5
Өзбекстан Республикасы тәрәпинен кепилленген шет ел кредитлери	1254,7	89,0	14,9
Кәрханалар қаржылары	2359,5	98,1	28,0
Коммерциялық банклери кредитлери хәм басқа қарыз қаржылары	482,2	38,4	5,7
Туўрыдан-туўры шет ел инвестиция хәм кредитлери	1957,6	2,8 е.	23,2
Халықтың қаржылары	848,7	108,4	10,1

Қаржыландырыў дереклери бойынша тийкарғы капиталға киритилген инвестициялардың ең жоқары өсим пәтлери Қарақалпақстан Республикасына туўрыдан-туўры шет ел инвестиция хәм кредитлери бойынша 2,8 есеге, сондай-ақ Республика бюджети қаржылары есабынан өзлестирилген инвестициялар көлеминиңөсим пәти 139,6 процентти қурады. Бул Қарақалпақстан Республикасында Шурбулоқ суў сақлағышының қурылысы менен байланыслы.

Январь-декабрь айларында тийкарғы капиталға киритилген инвестициялар, млрд. сўм

	<i>2018 ж.</i>	<i>2019 ж.</i>	<i>2018 жылга салыстырғанда % есабында</i>	<i>жәми инвестициялардан туўрыдан-туўры шет</i>
--	----------------	----------------	--	---

				<i>ел инвестициялары көлемі, мың АҚШ долл.</i>
Қарақалпақстан Республикасы	6757,8	8434,6	96,6	104008,5
Нөкис қ.	1401,7	1495,7	87,0	38702,8
<i>районлар:</i>				
Әмиўдәрья	134,5	165,4	100,1	29,0
Беруний	281,2	275,1	81,9	200,0
Қанлыкөл	73,8	256,8	2,8 е.	2331,0
Қараөзек	278,0	217,1	61,7	1220,0
Кегейли	100,5	109,8	90,9	3623,6
Қоңырат	812,7	1175,1	112,2	29657,3
Мойнақ	703,8	1272,4	137,4	2933,3
Нөкис	117,5	219,9	156,7	5742,0
Тақиятас	2144,6	1503,2	53,5	972,0
Тахтакөпир	86,4	51,3	48,3	625,0
Төрткүл	153,4	681,3	3,5 е.	100,0
Хожели	124,1	268,1	194,1	6650,0
Шымбай	108,0	169,5	131,5	10407,8
Шоманай	64,6	168,6	2,1 е.	764,7
Елликқала	158,2	405,3	2,0 е.	50,0

**2019 жыл январь-декабрь айларында қаржыландырыў дереклери бойынша
тийкаргы капиталға киритилген инвестициялар, млрд. сўм**

	<i>Т и ۇ</i>	<i>соннан қаржыландырыў дереклери бойынша:</i>
--	--------------	--

		<i>республика бюджеті</i>	<i>кәрханалар қаржылары</i>	<i>халықтың қаржы-лары</i>	<i>шет ел инвестициялар хәм кредитлер</i>	<i>Хүкімет гереуи астындағы сырт-ел кредиттері</i>
--	--	---------------------------	-----------------------------	----------------------------	---	--

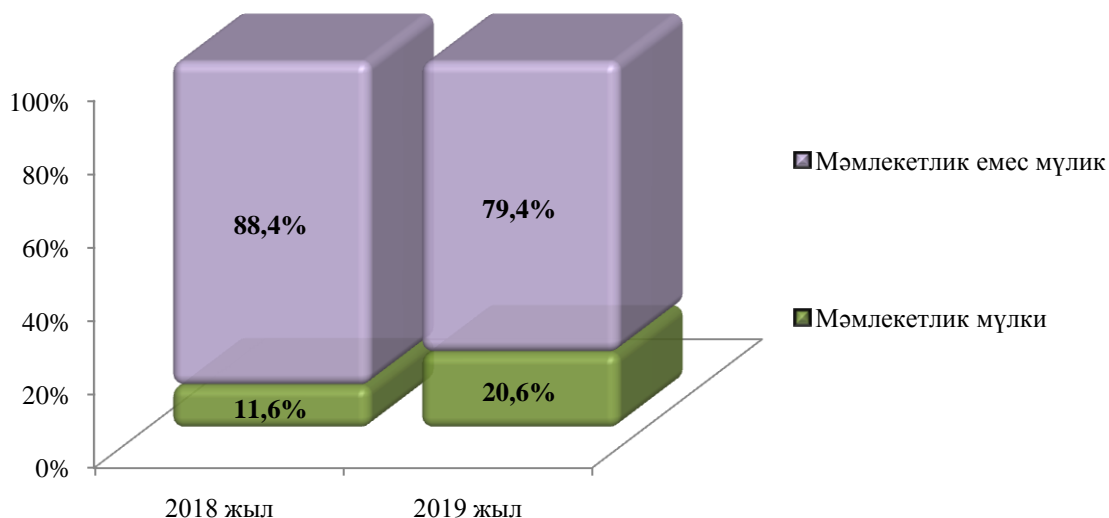
Қарақалпақстан Республикасы	8434,6	1172,2	2359,5	848,7	3212,3	1254,7
Нөкис қ.	1495,7	356,5	436,7	157,6	353,5	13,2
<i>районлар:</i>						
Әмиўдәрья	165,4	23,6	44,5	45,7	16,0	1,2
Беруний	275,1	14,5	66,2	117,8	36,9	2,6
Қанлыкөл	256,8	29,1	36,5	22,4	153,7	0,4
Қараөзек	217,1	16,8	80,3	10,4	97,3	0,1
Кегейли	109,8	13,7	32,4	24,5	32,1	0,1
Қоңырат	1175,1	14,9	594,0	48,1	500,8	1,0
Мойнақ	1272,4	63,9	841,6	42,3	277,9	4,2
Нөкис	219,9	35,9	19,3	63,9	81,5	2,5
Тақыятас	1503,2	9,5	53,5	17,8	1092,5	1045,4
Тахтакөпир	51,3	12,0	9,4	9,0	9,2	0,6
Төрткүл	681,3	457,7	47,1	75,1	57,1	2,2
Хожели	268,1	23,0	35,1	128,4	62,2	0,9
Шымбай	169,5	24,3	25,0	24,1	87,7	0,5
Шоманай	168,6	16,8	5,1	12,5	125,3	0,1
Елликқала	405,3	60,0	32,8	49,1	228,6	179,7

даўамы

	<i>ит</i>	<i>илг</i>	<i>ен</i>	<i>инв</i>	<i>ес</i>	<i>соннан қаржыландырыу дереклери бойынша:</i>
--	-----------	------------	-----------	------------	-----------	--

		Суу тәміінаты системаларын рауаждандырыу фонды	Тикленуу хәм рауаждандырыу фонды	коммерциялық банклери кредитлери хәм басқа қарыз қаржылары
Қарақалпақстан Республикасы	8434,6	60,2	299,5	482,2
Нөкис қ.	1495,7	4,4	11,4	175,6
<i>районлар:</i>				
Әмиўдәрья	165,4	1,5	-	34,1
Беруний	275,1	5,7	-	34,0
Қанлықөл	256,8	8,4	-	6,7
Қараөзек	217,1	2,3	-	10,0
Кегейли	109,8	2,8	-	4,3
Қоңырат	1175,1	3,7	-	13,5
Мойнақ	1272,4	6,1	-	40,6
Нөкис	219,9	5,4	-	13,8
Тақыятас	1503,2	2,8	288,1	39,2
Тахтакөпир	51,3	1,6	-	10,1
Төрткүл	681,3	2,2	-	42,1
Хожели	268,1	4,8	-	14,6
Шымбай	169,5	3,0	-	5,4
Шоманай	168,6	3,0	-	5,9
Елликкала	405,3	2,5	-	32,3

Январь-декабрь айларында мүлікшилик түрлери бойынша тийкаргы капиталға киритилген инвестициялар, жәmine салыстырғанда % есабында

Мәмлекетлик емес мүлікшилик формасындағы кәрханалар тәрeпинен 6699,1 млрд. сұмлық тийкаргы капиталға инвестициялар киритилген болып, жәми инвестициялардың 79,4 процентин қурады.

Социаллық тараў объектлерин қурыў

2019 жыл январь-декабрьде улыўма майданы 1078,5 мың кв.м. болған 7100 үй жай салынған (2018 жылдың январь-декабрине салыстырғанда 124,1 %), соннан аўыллық жерлерде 584,9 мың кв.м., 3974 турак-жай пайдаланыўға тапсырылды. Ислеп шығарыў болмаған тараўына киритилген инвестициялар көлеминен 958,1 млрд. сұмы ямаса 11,5 % ти турак-жай қурылысында өзлестирилди.

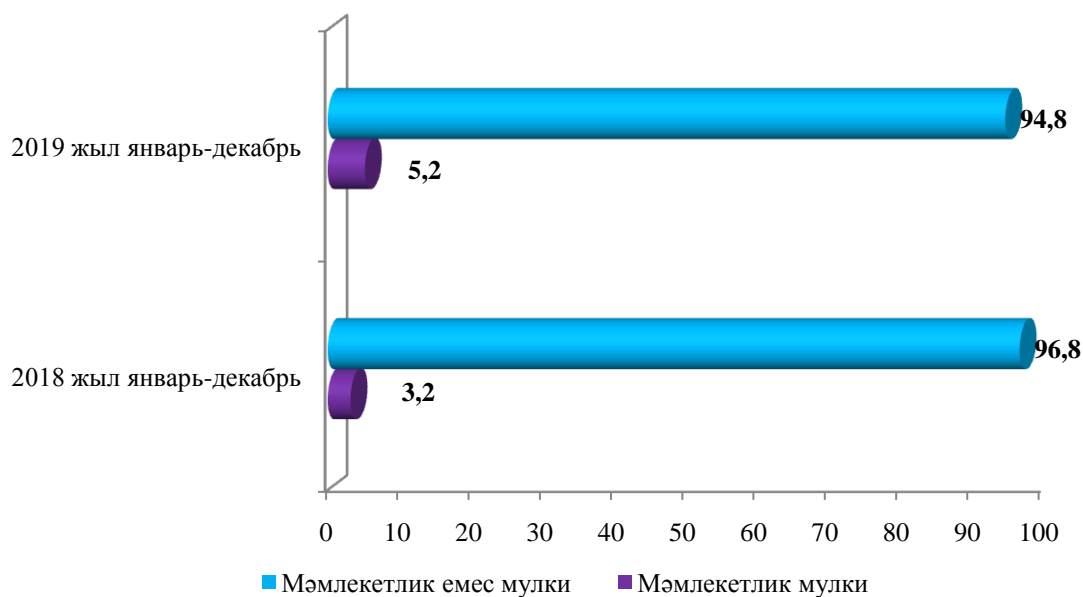
Улыўма билим бериў мектеплери хәм мектепке шекемги билимлендириў мекемелери қурылысында 146,0 млрд. сұм этирапында инвестициялар өзлестирилди, бул ислеп шығарыў болмаған тараўына жөнелтирилген инвестициялардың 7,4% қурады. Есабат дәуиринде 3845 орынға мөлшерленген балалар бақшасы иске түсирилди, сондай-ақ 865 орынлық жаңадан хәм жәми 2980 орынлық балалар бақшасы қайта оңланып, иске түсирилди.

Ден саўлықты саклаў объектлери қурылысында 23,2 млрд. сұм муғдарында инвестициялар өзлестирилип, бул ислеп шығарыў болмаған тараўына жөнелтирилген инвестициялардың 1,2% қурады.

Қурылыс жумыслары. 2019 жыл январь-декабрьде 3202,8 млрд. сұм муғдарында қурылыс жумыслары орынланып, өткен жылдың усы дәуирине салыстырғанда өсим пәти 123,8 % қурады.

Қурылыс жумыслары улыўма көлеминиң 67,9% имаратларды қурыў бойынша қурылыс жумыслары, 13,1% пуқаралық қурылысы объектлерин қурыў бойынша қурылыс жумыслары хәм 19,0% қәнийгелестирилген қурылыс жумысларына туўры келди. Соннан улыўма көлемнен 71,5% жаңа қурылыс, реконструкция хәм кеңейтириў хәмде техникалық тәрeптен қайта инвентарлаўға туўры келеди.

Мүлікшилик түрлери бойынша қурылыс кәрханаларының өз күшлери менен орынлаған қурылыс жумысларының бөлиниўи (улыўма көлемге салыстырғанда % есабында)

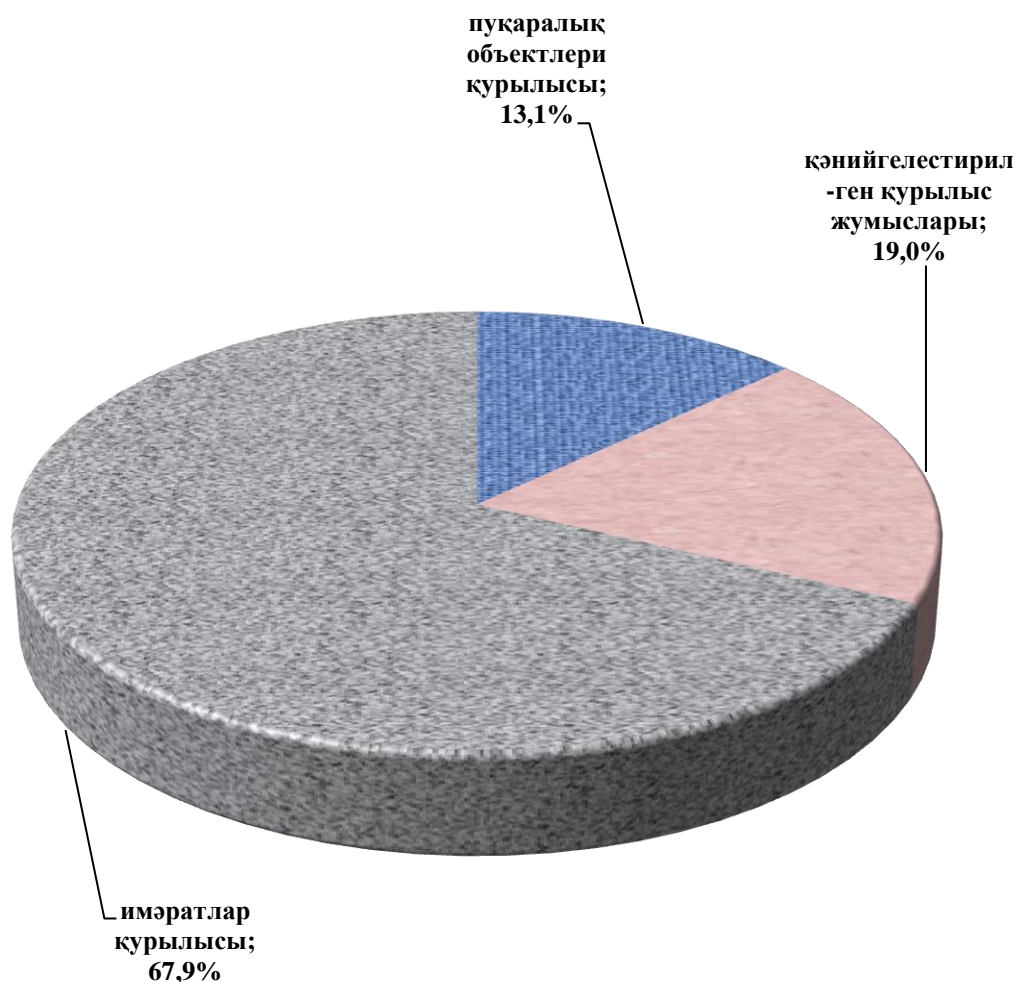

Кәрханалар түрлери бойынша қурылыс жұмыслары көлеми, млрд.сұм

Жәми қурылыс-пудрат жұмыслары қурамындағы “Имаратлар қурылысы” хызмет түрі бойынша 2174,1млрд. сұмлық жұмыстар орынланды хәм өткен жылдың усы дәуирине салыстырғанда 33,3процентли пунктке өсти. Сондай-ақ, “Пуқаралық объектлери қурылысы” хызмет түрі бойынша 418,4 млрд. сұмлық қурылыс ислери орынланып, өткен жылдың усы дәуирине салыстырғанда 10,5процентли пунктке асты. “Қәнийгелестирилген қурылыс ислери” хызмет түрі бойынша 610,3 млрд. сұмлық қурылыс жұмыслары орынланып, өткен жылға салыстырылған 5,7процентли пунктке өсти.

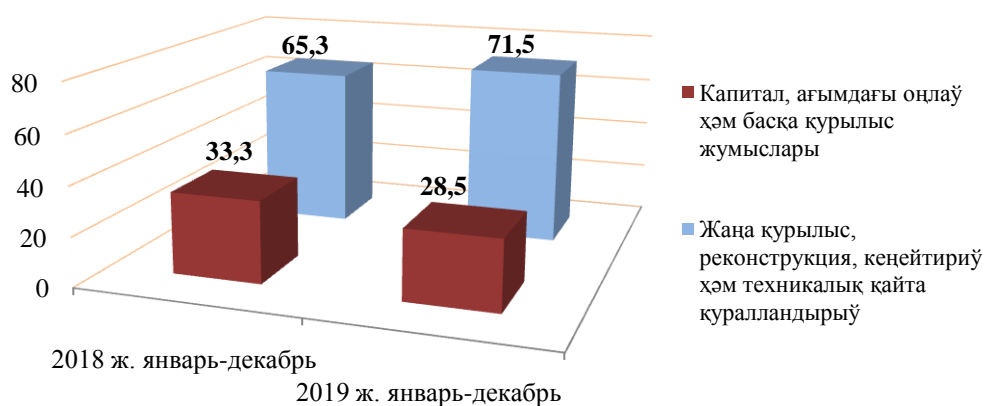
Экономикалық хызмет түрлери бойынша қурылыс жұмыслары көлеми, жәмине салыстырғанжа % есабында

Жәми қурылыс жұмыслары көлеминде жаңа қурылыс, реконструкция қылыў, кеңейттириў хәм техник тәрепинен қайта қуралландырыў жұмыслары көлеми 2291,0 млрд. сўмды қурады. Капитал, қайта оңлаў хәм басқа пудрат жұмыслары көлеми 911,8 млрд. сўмды қурады.

2018 жыл январь-декабрь айларына салыстырғанда жаңа қурылыс, реконструкция, кеңейттириў хәм техник қайта қуралландырыў жұмыслары 32,8 процентли пунктке өсти. Капитал, ағымдағы хәм басқа қурылыс жұмыслары көлеми болса 5,8 процентли пунктке кемейди.

**Қурылыс жұмыслары, түрлери бойынша,
(жәмине салыстырғанда % есабында)**

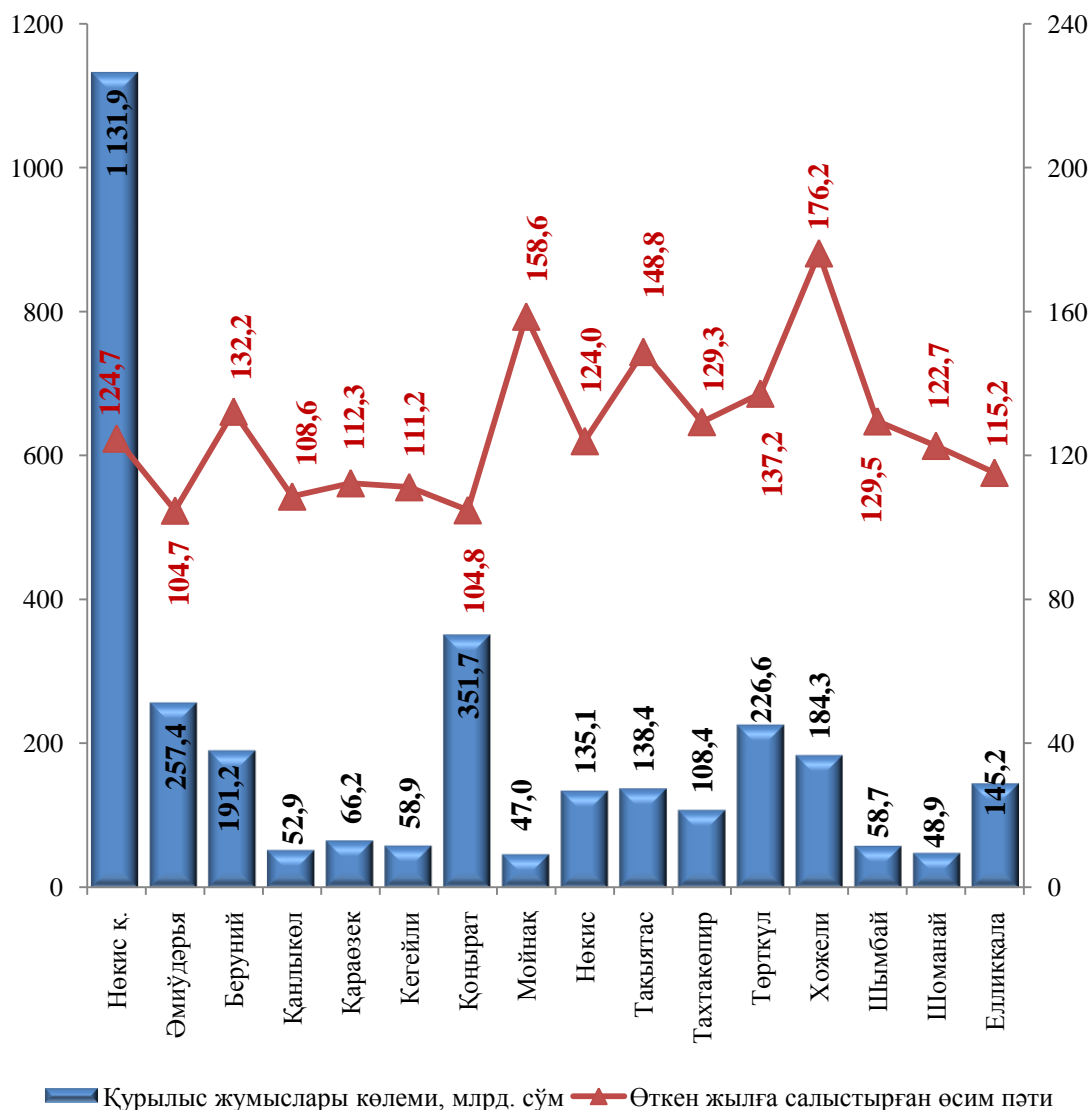
**Январь-декабрь айларында қала хәм районлар бойынша
қурылыс жұмыслары көлеми, млрд. сўм**

	2018 жыл	2019 жыл	2018-жылға салыстырғанда, % есабында
Қарақалпақстан Республикасы	2182,7	3202,8	123,8
Нөкис қ.	755,8	1131,9	124,7
<i>районлар:</i>			
Әмиўдәрья	205,6	257,4	104,7
Беруний	127,8	191,2	132,2
Қанлыкөл	41,4	52,9	108,6
Қараөзек	48,8	66,2	112,3
Кегейли	45,4	58,9	111,2
Қоңырат	279,1	351,7	104,8
Мойнақ	25,2	47,0	158,6
Нөкис	94,5	135,1	124,0
Тақыятас	77,1	138,4	148,8
Тахтакөпир	68,9	108,4	129,3
Төрткүл	140,6	226,6	137,2
Хожели	93,8	184,3	176,2
Шымбай	38,5	58,7	129,5
Шоманай	33,3	48,9	122,7
Елликқала	106,9	145,2	115,2

2019 жылдың январь-декабрь айларында республика бойынша қурылыс жұмыслары көлемінде Нөкис қаласы (республика бойынша жәми қурылыс жұмыслары көлеміндегі үлесі 35,3 %), Қоңырат (11,0 %) хәм Әмиўдәрья (8,0%) районлары жоқары үлеслерге ийе.

Сондай-ақ, республика көлемінде құрылыс жұмыстары көлемінде ең пәс үлеслери Шоманай (республика бойынша жәми құрылыс жұмыстары көлеміндеги үлеси 1,5 %), Қараөзек (2,1 %), Кегейли (1,8 %) районларына туұры келеди.

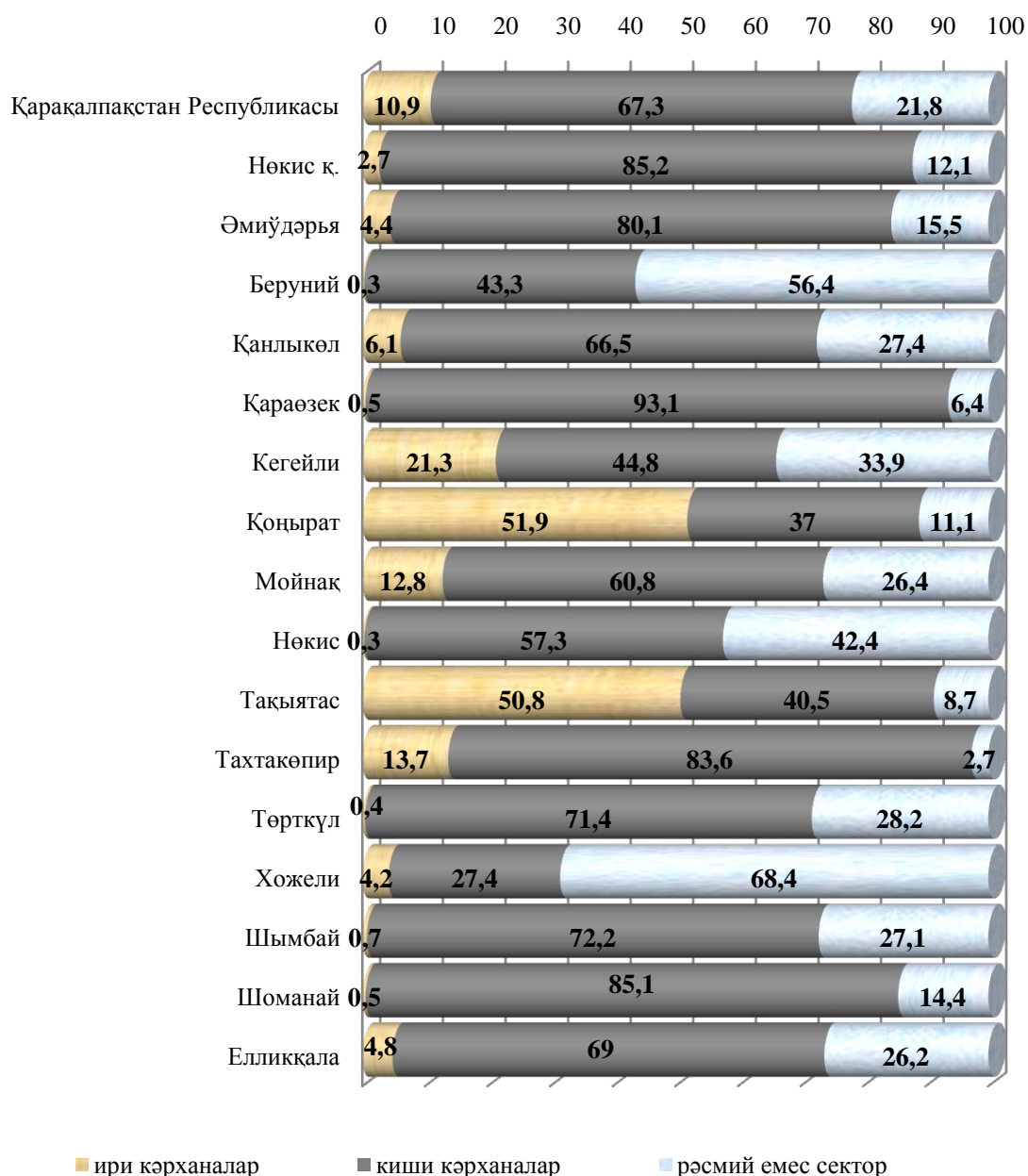
2019 жыл январь-декабрь айларында құрылыс жұмыстары көлеми хәм өсим пәтлери

Есабат дәуиринде орынланған құрылыс жұмыстарының жоқары өсим пәти Нөкис қаласында (124,0 %), Хожели (176,2 %) хәм Мойнак (өткен жылға салыстырғанда өсим пәти 158,6%) районларында гүзетилди.

2019 жылдың январь-декабрь айларында кәрханалар түрлери бойынша құрылыс жұмыстары көлеми,

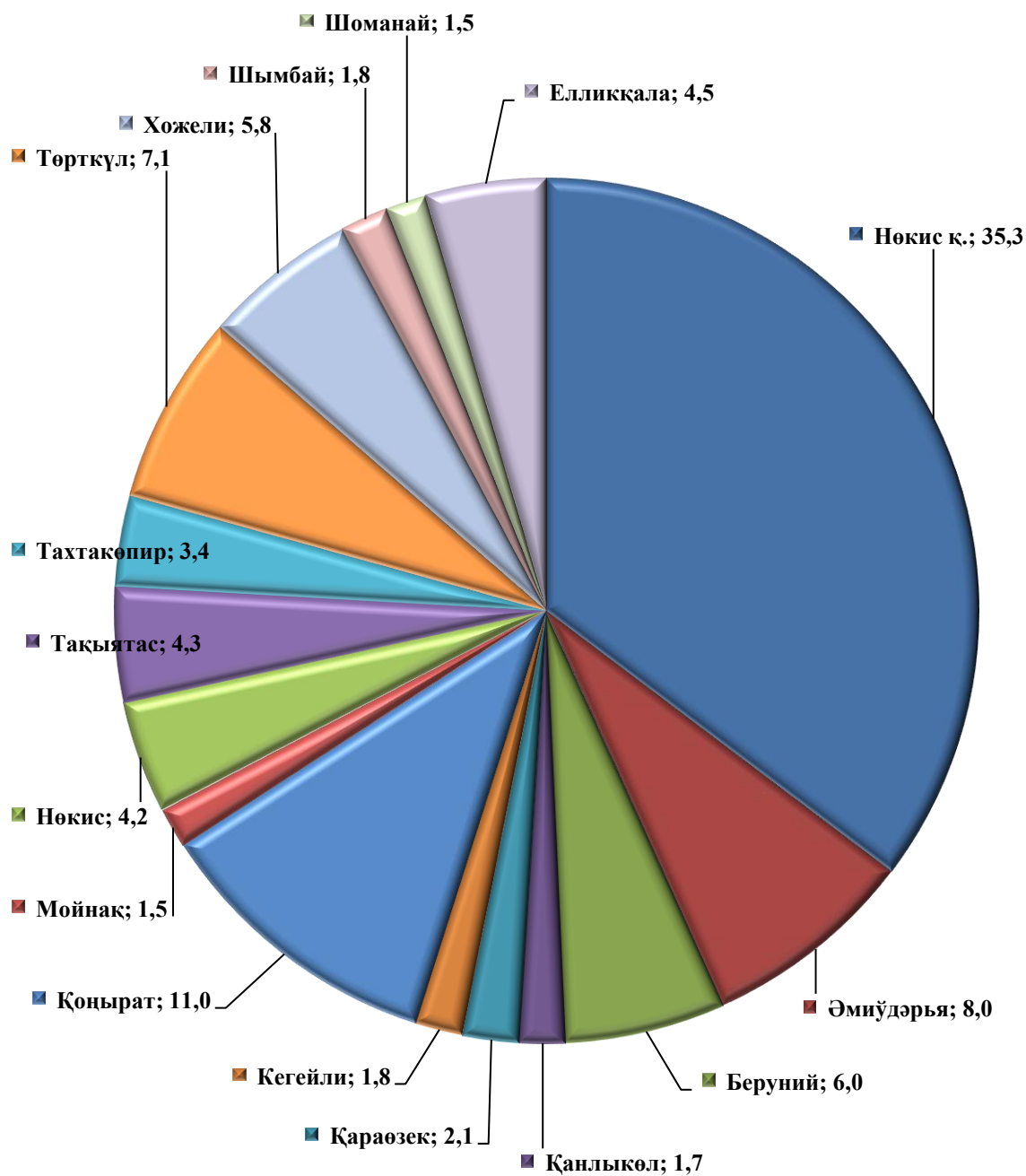
жәміне салыстырғанда % есабында

Ири кәханалар тәрәпинен орынланған қурылыс жұмысларының жоқары көрсеткішлери Қоңырат (жәми қурылыс жұмыслары көлеміндеги үлесі 51,9 %), Тақыятас (50,8 %) районларына туўры келеди.

Есабат дәуиринде Қараөзек, Мойнақ, Нөкіс, Шымбай хәм Шоманай районларында қурылыс хызмети менен шуғулланыўшы ири кәхана хәм шөлкемлердиң жоқ екенлиги гүзетилди.

**Қала хәм районлар кесиминде қурылыс жұмыслары үлесі,
жәміне салыстырғанда % есабында**

Есабат дәуірінде құрылыс жұмыстарын орынлау көлемінде ең жоқары үлесі Нөкис қаласы (республика бойынша жәми құрылыс жұмыстары көлемінің 35,3 %), Қоңырат (11,0 %), Әмиүдерья (11,0 %), Төрткүл (7,1 %) хәм Hoжели (5,8%) районларына тууры келеди.